

KURIER WIECZORNY

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Stolarska 9. Tel. Nr. 164-20. Redaktor naczelny przyjmuje w środy i piątki od godz. 18—19. Sekretarz redakcji przyjmuje codziennie od godz. 18—19 z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych. — Rękopisów nie zwraca się. — Niezamówionych artykułów nie honorujemy.

Nr. 74

Kraków, czwartek 3 czerwca 1937 r

Rok I

Zatarg między Rzeszą a Austrią

Sensacyjna dymisja ministra-hitlerowca

Tajemnica bombardowania okrętu Deutschland

wreszcie wyjaśniona

Niemcy nie otrzymają kolonii

Paryż, 3 czerwca (tel. wł.). — Dr. Schacht rokował w Paryżu nie tyle jako prezes Reichsbanku, ile jako umyślny wysłannik dyplomatyczny kanclerza Hitlera. Wysiłki dyplomatyczne dra Schachta polegały głównie na próbie wszczęcia rozmów na tematy kolonialne i rozbrojeniowe.

Wczoraj odbyło się w Izbie deputowanych, na żądanie ministra kolonii Muteta, posiedzenie komisji kolonialnej. Obrady te cechowała jak najdalej posunięta dyskrecja, tak, że na prośbę ministra komisja powstrzymała się od wydania komunikatu z przebiegu posiedzenia.

Znane są niemniej pewne szczegóły obrad wczorajszych. Posiedzenie, zwołane dość nagle, było poświęcone całkowicie omówieniu sprawy rewindykacji kolonialnych Rzeszy, którą zreferował w obszernym raporcie poseł Brunet. Po przedyskutowaniu referatu, zgodnie z jego konkluzjami, komisja orzekła

jednomyślnie,

że nie może być mowy nie tylko o odstąpieniu komukolwiek piędzi ziemi z posiadłości kolonialnych Francji, lecz nie może być nawet mowy o wyrzeczeniu się przez Francję jakiegokolwiek z posiadanych mandatów kolonialnych.

Komuniści, którzy zasadniczo są przeciwni polityce kolonialno-impe-

rialnej, głosowali razem z prawicą i radykałami dlatego, że nie chcą, aby najskromniejszy choćby skrawek ziemi kolonialnej dostał się Niemcom hitlerowskim, lub Włochom faszystowskim.

Rzadko kiedy parlament francuski był tak jednomyślny i kategoriyczny, jak w sprawie kolonialnej. Należy przy tym dodać, że w sposób nieprzejednany i powszechny, parlament i wszystkie partie polityczne przeciw-

stawiają się również wszelkim propozycjom oddania komukolwiek, choćby tylko do eksploatacji jakiegokolwiek kolonii francuskiej.

W konkluzji więc życzenie wyrażone przez dra Schachta w toku ostatniej jego bytności w Paryżu, pozostało bez odpowiedzi, a raczej otrzymało odpowiedź w postaci wczorajszych obrad komisji kolonialnej, mających charakter imperatywny dla rządu.

(m)

Berlin, 3 czerwca (tel. wł.) — Senat gdański zorganizował wędrowną wystawę, która objeżdża obecnie Rzeszę niemiecką, a której celem jest „zazna jomienie i uświadomienie rodaków z Rzeszy o znaczeniu i zadaniach niemieckiego Gdańska i panujących tam stosunków gospodarczych i politycznych”. Propagandowa ta wystawa, której zadaniem jest przede wszystkim wykazanie niemieckości Gdańska od samego początku jego istnienia, daje przegląd historyczny rozwoju Gdańska od pierwszych zaczątków jego założenia.

Tajemnica samobójstwa Gamarnika

Moskwa. — Samobójstwo zastępcy komisarza obrony, a zarazem naczelnego kierownika politycznego zarządu armii (tzw. PUR) Gamarnika, wywołało żywe poruszenie w Moskwie, tymbardziej, że samobójstwo to w pierwszej chwili przedstawiało się zagadkowo. Wskazuje się tu na to, że przecież Gamarnik od roku 1927 — a więc przez 10 lat stał na czele zarządu politycznego armii czerwonej, będąc zarazem — obok Tuchaczewskiego — drugim zastępcą Woroszyłowa. Gamarnik pełnił swój urząd przez cały czas lojalnie, nawet w latach 1933-34, kiedy władzę polityczną, a więc i jego urzędu silnie o-

graniczono. W chwili obecnej, w momencie podniesienia roli politycznego kierownictwa armii w następstwie ostatnich dekretów — a tym samym i roli Gamarnika — samobójstwo jego tym bardziej wydaje się tajemnicze.

Nie należy zapominać — mówią tu taj — że jednak Gamarnik należał do tzw. starej gwardii rewolucyjnej, którą usunięto z widowni politycznej różnymi sposobami, a przede wszystkim w wyniku tzw. „procesów trockistowskich”. Ta fala prześladowań starych rewolucjonistów — mówią tu taj — niewątpliwie wpłynęła na załamanie się psychiczne Gamarnika, które spotęgowało jeszcze bardziej nagłe usunięcie bliskiego jego współpracownika — marszałka Tuchaczewskiego. Znamiennym jest, że nazajutrz po ogłoszeniu dekretu o wprowadzeniu tzw. rad wojennych, rozpoczęto gwałtowną krytykę dotychczasowego sposobu wychowania politycznego siły

zbrojnej, wytykając różne niedociągnięcia. Za ten dział Gamarnik był bez pośrednio odpowiedzialny. Dodajmy do tego, że Stalin reorganizując armię dąży do tego, aby stanowiska politycznych kierowników armii obsadzić swoimi ludźmi. W końcu wypadła zanotować ciekawy szczegół: PUR był zawsze w ścisłej łączności z GPU. Poszlaki zaś wskazują, że aresztowany kierownik GPU Jagoda obciążył swymi zeznaniami liczne osobistości. Czy między nimi był także Gamarnik? Tak więc sprawa Jagody, usunięcie Tuchaczewskiego, reorganizacja polityczna armii oraz procesy przeciw trockistom tworzą splot przyczyn, których następstwem było samobójstwo „duszpasterza” armii sowieckiej Gamarnika. W każdym razie samobójstwo Gamarnika jest dowodem, iż stosunki wśród wyższych osobistości sowieckiego życia politycznego nie są najzdrowsze.

Zatarg austro-niemiecki

Wiedeń, 3 czerwca (tel. wł.)

Przedstawiciel umiarkowany narodowców niemieckich w rządzie dr. Glaise Horstenau, wniósł dziś na ręce kanclerza Schusehnigga swą dymisję, motywując ją tym, że władze austriackie skonfiskowały dwukrotnie wszystkie pisma niemieckie, posiadające

debit pocztowy w Austrii z tego powodu, że zawierały tekst mowy Goebbelsa, zwróconej przeciwko klerowi katolickiemu w Niemczech. Na tle tych konfliktów, doszło do bardzo namiętnej polemiki między prasą niemiecką a austriacką, w której pod adresem rządu Schusehnigga formułowane były zarzuty o niedotrzymanie umowy z dnia 11 lipca i mieszaniu się w wewnętrzne sprawy Niemiec. Minister Glaise Horstenau wyciągnął z tego stanu rzeczy konsekwencję i podał się do dymisji, której jednak kanclerz nie przyjął.

Wyjaśnienie tajemnicy bombardowania pancernika „Deutschland“

Londyn. PAT. — News Chronicle dowiadyuje się, że piloci, którzy obrzucili „Deutschland“ bombami, powrócili do swych baz w mniemaniu, że trafili krążownik „Baleares“, należą-

cy do floty gen. Franco. Tragiczny błąd ujawniony został zdaniem „News Chronicle“, dopiero, gdy stacje radiowe doniosły o bombardowaniu.

Z frontu hiszpańskiego

Madryt. PAT. — Według komunikatu urzędowego na centralnym odcinku frontu oddziału wojsk rządowych posuwają się dalej naprzód, za-

dając ciężkie straty przeciwnikowi, który nie zdołał odzyskać utraconych pozycji i był zmuszony do cofnięcia się.

Dla zdrowia pożądany
Kołnier w pralni prany!
„PRALNIA“
335 37
i tylko
Kraków, WOLNICA 8
pierzce najpiękniej!
Kołnier 10 groszy. — Ubranie 3 50 zł.

ZAPISZ SIĘ NA CZŁONKA
POL. CZERW. KRZYŻA!

Z dnia

Księciu panu wolno

Jak wiadomo, dwaj wybitni członkowie Str. Narod. adwokaci Rabski i Stypułkowski, zostali zawieszani w prawach członków za to, że wzięli udział w komersie „Arconii“ razem z marsz. Śmigłym Rydzem. Uderzyło, że trzeci uczestnik tego komersu ks. Czetwertyński, wybitny członek Str. Nar., nie został partyjnie ukarany. Tę różnicę w traktowaniu członków tłumaczy w kołach politycznych w następujący sposób: Str. Nar. zawsze miało i ma respekt przed majątkiem i tytułem. Co innego jest książe Czetwertyński, magnat i właściciel wielkich dóbr, a co innego dwaj adwokaci będący dopiero na dorobku i to o „plebejskich“ nazwiskach.

Tak to bywa, że przed majątkiem i nazwiskiem cofa się ręka sprawiedliwości partyjnej. Kto wie, jle książe pan wpłaca rocznie do kasy partyjnej, a strata dałaby się mocno odczuć. Dla tego z respektem i zdaleka. A w dodatku dla radnych mieszczuchów w Str. Nar. co za zaszczyt zasiadać razem z autentycznym księciem, pochodzącym z prawdziwej arystokracji.

O. Z. N. DAŻY DO STWORZENIA silnego rządu

(Od naszego korespondenta warszawskiego)

Jak już z relacji PAT. wiadomo, po miesięcznej przerwie szef sztabu O. Z. N. wezwał przedstawicieli prasy na konferencję. Wchodzących do lokalu O. Z. N. dziennikarzy z uśmiechem wita osobiście płk. Kowalewski, który wypoczęty i opalony wrócił nie dawno z Rumunii. Pan pułkownik obejmuje przewodnictwo konferencji i przedstawia obecny stan organizacyjny. Istnieją obecnie już dwa sektory, a mianowicie: miejski, na czele którego stoi prezydent miasta Warszawy Starzyński i wiejski z gen. Galicą na czele. Organizowane są dalsze sektory, a przede wszystkim młodzieżowy i robotniczy, poza tym społeczno - programowy i kobiecy. Wydział propagandowy, na czele którego stał płk. Rudnicki ma być zreorganizowany. Na czele Obozu stoi szef, którym jak wiadomo, jest płk. Adam Koc i sztab z szefem sztabu Obozu płk. Kowalewskim na czele.

Sztab organizuje za pomocą mężów zaufania organizacje okręgowe, te zaś obejmują komórki miejskie i powiatowe. Sektory mają bezpośredni kontakt z równorzędnymi komórkami

w Okręgach, powiatach i miastach.

Dotychczas najruchliwszy jest sektor p. Starzyńskiego, który osobiście objeżdża i organizuje placówki. Po stworzeniu dalszych sektorów powstana kadry młodzieżowe i gospodarze oraz związki zespolone, które w miarę rozrastania się obejmą wszystkie istniejące organizacje gospodarcze, zawodowe, społeczne, sportowe, dobroczynne, społeczne, oświatowe, kulturalne, a nawet naukowe.

Jeżeli chodzi o prace w terenie to w niektórych miejscowościach, bądź to na odcinku miejskim, bądź też na wiejskim ukonstytuowały się lokalne władze O. Z. N. W miejscowościach, gdzie to jeszcze nie nastąpiło, należy się liczyć z tym, że tempo prac będzie przyspieszone.

Sztab obozu prowadził rozmowy nie tylko z działaczami czołowymi, ale i z organizacjami politycznymi i jest jasnym, że szczegółów delikatnych, a szczególnie tajnych, ujawnić nie należy. Centrala przyjęła za zasadę i dała instrukcje mężom zaufania wychodząc z założenia, że likwidacja w obecnym momencie organizacji po-

litycznych, społecznych czy zawodowych jest nie wskazana, albowiem przyniosłaby szkodę idei konsolidacji.

Różnice w zagadnieniach ściśle programowych są niewielkie i trudności wynikłe z większych czy mniejszych radykalizmów należałoby metodą filtrowania usunąć przez wzgląd na ogólne dobro państwa i jego obronność.

Płk. Kowalewski podkreśla, że najtrudniejszą jest kwestia: **Kto ma wprowadzić w życie kwestie i program zaufania.** Jakie partie, organizacje, grupy, czy wreszcie osoby? Jak doprowadzić rozproszkowane obecnie życie polityczne Polski do wspólnego mianownika? O. Z. N. nie sięga po władzę ani nie chce robić rewolucji, natomiast snuje optymistyczne plany w zakresie konsolidacji.

Na zakończenie swojego referatu p. Kowalewski podkreśla, że są dwa zasadnicze warunki do prowadzenia do końca konsolidacji, a mianowicie: wykazanie się zdolnością organizacyjną oraz przezwyciężenie bierności i apatii społeczeństwa, przy spotęgowanym zainteresowaniu bieżącymi zagadnieniami.

Po referacie szefa Obozu cały szereg obecnych prosił o wyjaśnienia.

Obóz nie będzie wydawał własnego organu, nie będzie się wiązał z żadnym pismem i nie zamierza również własnego pisma zakładać. Dla szeregu obecnych na konferencji dziennikarzy, którzy z tych czy innych powodów uważali się za rzeczników OZN. takie postawienie sprawy „wręcz“, wzgl. „w oczy“ było dość przykre, albowiem zdezawowało znaczenie ich pism, które uważały się za monopolistów ozonowych.

Na zapytanie jednego z obecnych o roli posła Miedzińskiego w O. Z. N. wzgl. w grupie posłów i senatorów, płk. K. wyjaśnił, że poseł Miedziński jest łącznikiem między O. Z. N. a Sejmem.

Na zapytanie czy obóz identyfikuje się z faszyzmem, hitleryzmem czy korporacjonizmem, płk. odpowiedział, że obóz jest to coś ściśle polskiego zastosowanego specyficznie do polskich warunków.

Jeżeli chodzi o wrażenia ogólne z konferencji u szefa sztabu O. Z. N. to obecni podkreślali po wyjściu bardzo ostrożnie i „śliskie“ odpowiedzi rutynowanego sztabowca, jakim bezsprzecznie jest p. Kowalewski. Odżegnywanie się zarówno od „Gazety Polskiej“, jak i „Kuriera Porannego“ oraz prasy czerwonej jest bardzo znamienne, aczkolwiek ma charakter raczej „sztabowy“, bo w tych pismach pracują wszak najbliżsi współpracownicy. Padoł zatem ze strony jednego „z opozycyjnych“ dziennikarzy zdanie „nie kijem go, ale pałką“. Odżegnywanie się od faszyzmu i hitleryzmu zrobiło natomiast bardzo dobre wrażenie, a to tem bardziej, że podkreślone były tradycje legionowe oraz tradycje walk z roku 1905.

Dziennikarze odnosili wrażenie, że p. Kowalewski „jako wybitny szyfrológ“ swój szyfr poprowadził bardzo ostrożnie nie chcąc palić za sobą mostów i dlatego nawiązał nie tylko skrajnie nie na prawo, ale zerknął w kierunku rozszerzenia konsolidacji na warstwy robotnicze „na zasadzie tradycji z r. 1905“. Trzeba przyznać, że kanwa referatu sztyta była bardzo misternie.

Nie pozostaje zatem w tej chwili nic innego, jak czekać na dalsze konferencje prasowe p. płk. Kowalewskiego, które były zapowiedziane i które wyjaśnią niektóre niedopowiedziane kwestje.

Czy wyjaśnią?...
—o—

Bombardowanie „Deutschland“ tajemnicą Anglia nie wierzy w prowokację Hiszpanii

Londyn. PAT. — Na temat incydentu niemiecko-hiszpańskiego, korespondent dyplomatyczny „Manchester Guardian“ pisze, że w Londynie panuje przekonanie, iż kryzys, powstały wskutek zbombardowania pancernika „Deutschland“, nie ulegnie dalszemu zaostreniu, a może nawet w niedługim czasie ulec zlikwidowaniu, uważają tu bowiem, że istnieje możliwość opracowania planu, któryby czynił zadość żądaniu, aby okręty kontroli morskiej na wodach hiszpańskich zabezpieczone były przed atakiem z powietrza. System stref bezpieczeństwa, ustanowionych w kilku portach, zarówno przez rząd w Walencji, jak i przez władze powstańcze mógłby ulec rozszerzeniu, co prawda podobnie zadowoliliby wszystkie za-

interesowane strony łącznie z Niemcami i Włochami.

„Manchester Guardian“ zaznacza dalej, że bombardowanie „Deutschland“ w dalszym ciągu pozostaje tajemniczą sprawą, zwłaszcza, że nie był to incydent odosobniony. Cała polityka rządu hiszpańskiego, zwłaszcza po jego rekonstrukcji — pisze dziennik — była umiarkowana, o ile to jest możliwe w wojnie rewolucyj-

nej, i stała pod znakiem unikania prowokacji. Z punktu widzenia rządu hiszpańskiego raidy lotnicze na okręty kontroli morskiej są szaleństwem.

Powyższe uwagi „Manchester Guardian“ są bardzo znamienne, albowiem zgadzają się z poglądem miarodajnych kół brytyjskich, wyrażających również wątpliwość co do tego, aby rząd hiszpański świadomie polecił zaatakować niemiecki pancernik.

Siły morskie Niemiec na hiszpańskich wodach

Berlin. PAT. — Na wodach hiszpańskich działają obecnie następują-

ce jednostki niemieckiej marynarki wojen.: pancerniki „Admiral Sheer“, i „Deutschland“ przy czym ten ostatni na wniosek admirała, dowodzącego na wodach Hiszpanii, nie został wycofany, następnie druga flota torpedowców w składzie 6 jednostek, a mianowicie „Albatros“, „Falke“, „Greif“, „Seeandler“, „Loewe“ i „Kondor“ oraz łodzie podwodne U-25 i U-27. W następstwie ataku na pancernik „Deutschland“ udały się na wody hiszpańskie następujące jednostki: krążownik pancerny „Graf Spee“, tzw. małe krążowniki „Leipzig“ i „Nuernberg“ i łodzie podwodne U-28, U-33 U-34 i U-35. Ogółem działa obecnie na wodach hiszpańskich 17 jednostek niemieckiej marynarki wojennej, w tym 6 łodzi podwodnych.

pańskie. Plan ten nie jest jednakże związany z żadnym projektem wspólnych represyj. Projekt taki byłby źle przyjęty w kołach brytyjskich. Jak przypuszczają Niemcy będą jednakże obstawały przy akcji wspólnej w razie przyszłych incydentów. Obecnie jest przede wszystkim badana z punktu widzenia technicznego sprawa zapewnienia luki w planie kontroli i uzyskanie gwarancji od obu stron walczących w Hiszpanii.

Gwarancje dla Włoch i Niemiec

Londyn. PAT. — Reuter dowiadyuje się, iż w kołach dyplomatycznych w dalszym ciągu są poszukiwane i omawiane gwarancje, które byłyby do przyjęcia dla Niemiec i Włoch. Wśród omawianych projektów badany jest plan większej koordynacji pomiędzy okrętami patrolującymi wybrzeża hisz-

PORZUCENIE PLANU KONTROLI?

Londyn. PAT. — W odpowiedzi na liczne zapytania w Izbie Gmin w sprawie sytuacji w Hiszpanii, min. Eden oświadczył: porzucenie obecnego planu kontroli w Hiszpanii byłoby pod każdym względem nadzwyczaj niepożądane. Nigdy nie negowałem trudności, jeśli chodzi o lotnictwo, lecz podtrzymuję, że kontrola morska i lądowa jest skuteczna, i dlatego przywiązujemy wielką wagę do jej utrzymania.

KONFLIKT HISZPAŃSKI PRZED TRYBUNAŁEM HASKIM

Londyn. PAT. — Reuter donosi z Paryża, iż minister spr. zagr. rządu w Walencji del Vayo w przemówieniu, wygłoszonym na śniadaniu, wydanym przez dziennikarzy anglo-amerykańskich domagał się przekazania incydentu z pancernikiem „Deutschland“ trybunałowi haskiemu. celem ustalenia winy oraz okoliczności, kto pierwszy strzelał. Mówca zaproponował trybunał haski, ponieważ Niemcy nie należą do Ligi Narodów.

P. Miedziński nie jest „łącznikiem“ między Sejmem a O. Z. N.

Warszawa. PAT. — W Biuletynie Klubu Sprawozdawców Parlamentarnych ukazała się dziś następująca wiadomość:

W związku z konferencją prasową u szefa sztabu O. Z. N. p. płk. Kowalewskiego, wicemarszałek Sejmu b. Miedziński komunikuje uprzejmie: p. płk. Kowalewski omylił się najwidoczniej, wymieniając mnie jako łącznika między O. Z. N. a Sejmem. Nie tylko bowiem nie podjąłem się tej funkcji, ale nawet mi jej nie proponowano, zresztą jak wynika z jednocześnie udzielonych przez płk. Kowalewskiego informacji, kreowanie takiej funkcji byłoby przedwczesne.

Warszawa. PAT. — Sekretariat o-

gólny centrali Obozu Zjednoczenia Narodowego ogłasza oświadczenie następującej treści:

W związku z komunikatem, podanym przez p. wicemarszałka Sejmu Miedzińskiego, z ubolewaniem stwierdzamy, że w oświadczeniu płk. Kowalewskiego zakradła się pomyłka charakteru technicznego, gdyż stan faktyczny odpowiada całkowicie treści komunikatu p. wicemarszałka Miedzińskiego.

ROZPOWSZECHNIJACIE

„KRAKOWSKI KURIER WIECZORNY“!

CZERWONE AUTO P. PREMIERA

Warszawa, 2 czerwca.

Czerwone, otwarte auto p. premiera mknie przez Krakowskie Przedmieście. P. premier w mundurze generalskim siedzi koło szofera i przez kilka minut jazdy od gmachu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do Prezydium Rady Ministrów przegląda południowe dzienniki. P. premier jako minister spraw wewnętrznych kieruje polityką wewnętrzną i aparatem administracyjnym i codzienna jazda od MSWewn. do Prezydium Rady Ministrów i naodwrot charakteryzuje najściślej współpracę między obydwoma gmachami.

Poniżej gmachu Prezydium Rady Ministrów, bliżej ku Wiśle, znajduje się siedziba p. Prezydenta Rzeczypospolitej, Zamek Warszawski. Powyżej gmachu MSWewn. w Alejach Ujazdowskich znajduje się siedziba p. Marszałka Polski. Od czasu do czasu otwarte, czerwone auto p. premiera jedzie w stronę Zamku lub też w stronę Aleji Ujazdowskich, czasami tylko, ale bardzo rzadko auto skręca na bok na ul. Wiejską, w stronę Sejmu i Senatu.

P. premier należy jak wiadomo, do ludzi b. skromnych i obserwator ulicy warszawskiej zdążył już wyrobić sobie zdanie, że wtedy, kiedy czerwone auto p. premiera mknie w tempie przyspieszonym przez Krakowskie Przedmieście, to sezon polityczny się ożywił, gdy zaś auto jedzie wolniej i p. premier od niechcenia przegląda akt lub czyta gazetę to sezon polityczny popuścił. Obserwator ulicy warszawskiej wie także, że jeżeli p. premier sam lub w towarzystwie adiutanta na piechotę idzie przez Krakowskie Przedmieście... to znaczy, że sezon polityczny się skończył, okres jest spokojniejszy i że prawdopodobnie (mówiąc stylem p. premiera) „odwała” się codzienne, bieżące „kawalki”.

Początek czerwca. Ludzie pobrali pensje na 1-wszego i na ulicach oraz w sklepach ruch bardziej ożywiony. Grupa dziennikarzy siedząca u Loursa, obserwuje właśnie auto czerwone wyjeżdżające z gmachu Prezydium Rady Ministrów. Auto jedzie zupełnie wolno, przyczem dokładnie zaobserwować można sympatyczną sylwetkę p. gen. Składkowskiego, który uprzejmie salutuje posterunkowi policyjnemu przed gmachem. Oto jedzie pre-

(Od naszego koresp. warszawskiego).

mier 30 milionowego państwa. Z grupki pada zdanie: Spokojnie dzisiaj w polityce, bo tempo 20 klm. na godzinę.

Dziennikarze za chwilę udadzą się na konferencję do lokalu OZONU, — gdzie zaproszeni przez płk. Kowalewskiego słuchać będą expose szefa sztabu Obozu Zjednoczenia Narodowego. Zebrani w cukierni dziennikarze należą do różnych ugrupowań politycznych. Siedzi Peowiak, który pracuje w dzienniku t. zw. sanacyjnym, siedzi narodowiec, siedzi recenzent teatralny Robotnika. Siedzą razem, jak spokojne baranki, popijając pół czarnej i wzajemnie snują domysły na temat expose, które za chwilę mają usłyszeć.

Ot... myślałby ktoś niewtajemniczony, najlepsi, najszczerzy przyjaciele, ot dobrane, aczkolwiek małe grono. I nie wierzyłby może niewtajemniczony, że ci sami ludzie po wyjściu z cukierni na łamach swoich pism wzajemnie oblewać się będą kubłami pomyj i prawić sobie będą impertyncje.

Początek czerwca. Kwietniki, po angielsku przystrzyżone przed gmachami Prezydium Rady Ministrów i Sejmem są odświeżone przybrane w zieleń, czekają na przedwakacyjny sezon polityczny. Asfaltowane place dojazdowe przed obydwoma gmachami, po wielkomięjsku wypolerowane gumowymi oponami — czekają na auta ministerialne i dygnitarzy państwowych i politycznych. W międzyczasie spokój.

Od Wisły, od strony Zamku spo-

kój. Od Wiejskiej lekki wiaterek. Od Aleji Ujazdowskich pawne ożywienie. Minister Świętosławski na komisji oświatowej nazwał to: Podjęciem przez p. Marszałka Śmigłego Rydza inicjatywy radykalnej zmiany nastrojów w społeczności akademickiej. Minister podkreślił, że oczywiście rząd, a przede wszystkim minister oświaty w wysiłku tym chce mu przyjść z pomocą i to na całym odcinku życia akademickiego.

Ofensywa skoncentrowana jest w tej chwili na odcinku młodzieżowym.

Wiaterek od ulicy Wiejskiej powoduje referent projektu noweli do ustawy o szkołach akademickich poseł Drozd-Gierymski. Poseł Drozd, legionista z drugiego pułku, komendant plutonu telefonów, dyrektor gimnazjum państwowego w Piotrkowie Trybunalskim jest znanym flegmatykiem. Nawijanie drutów telefonicznych na bęben wymaga dużo zimnej krwi i dla tego po długich poszukiwaniach zaproponowano posłowi Gierymskiemu-Drozdowi zreferowanie ustawy akademickiej. Referent dwie godziny monotonnym głosem referuje nowelę, stwierdza, że ustawa z r. 1933 powiększyła fermenty na wyższych uczelniach. (O, mocno, mocno powiększyła).

Kraków został wyróżniony na odcinku sprawy młodzieżowej, albowiem na posiedzeniu komisji oświatowej, na której referowana była sprawa zmiany ustawy o szkołach akademickich przewodniczył poseł z Krakowa Pochmarski.

Charakterystycznym dla nastrojów panujących w obecnym Sejmie są losy projektu wprowadzającego dodatek do podatku dochodowego na rzecz miast. Jak wiadomo o uchwalenie tego projektu ubiegał się kierownik sektora miejskiego O. Z. N. prezydent Starzyński, nie dla O. Z. N. a dla miast. W głosowaniu wniosek o odrzucenie przeszedł większością jednego głosu. Za wnioskiem głosowało 10 członków komisji przeciwko 9. Kierownik sektora miejskiego z pierwszą ustawą, którą chciał nie dla sektora, a dla miast przeprowadzić na komisji przepaść.

Zjazd Legionistów, na którym przewodniczył płk. Adam Koc, miał charakter wewnętrzny. Nastąpiło „schematowanie Związku Legionistów” z Kołami Pułkowymi. Efektem tego schematowania jest rozesłany dzisiaj kwartalnik wydany przez Związek Legionistów Polskich p. n. Żołnierz Legionów. Będzie to oficjalne pismo Związku Legionistów. Poza tym pismem każde Koło pułkowe będzie wydawało swój komunikat.

Oczekiwane przez Warszawę wyjaśnienie sytuacji politycznej i ożywienie sezonu przedwakacyjnego nie nastąpiło, albowiem jak wiadomo znaczna część obrad była ściśle tajna i to co przecieka na zewnątrz ma raczej charakter plotki.

Dotychczas przemawiał płk. Miedziński, jeden z przywódców BB, t. zw. łącznik między OZONEM a Sejmem i zamikł, robiąc miejsce szefowi sztabu, który go już w drugim wywiadzie wyręcza. Naogół mówi się w Warszawie, że Świk - Miedziński się tylko „zaczaił”, i że nie da sobie odebrać przyjemności przemawiania. — „Łapie dech”.

Niech łapie... czekamy.

NA AUSTRIACKĄ MODŁĘ

Kraków, 3 czerwca.

W przedwojennej Austrii mówiło się, zgodnie zresztą z faktycznym stanem rzeczy, że prowizorium trwa najdłużej. Jeżeli np. uchwalono jakąś ustawę na czas przejściowy, można było być pewnym, że przeżyje ona niejedną generację, będzie trwała bez zmiany i nikomu nie wpadnie na myśl wskazywać na jej prowizoryczny charakter.

U nas zaczyna się — dawno się zaczęło — coś podobnego dziać się. Np. w r. 1925 za rządów koalicji pod kierownictwem Aleksandra Skrzyńskiego uchwalono dla poratowania skarbu wprowadzić tymczasowo 10 proc. dodatek do pewnych podatków i należytości. I co się stało? To jako prowizorium, czy tymczasowość pomyślne zarządzenie trwało pełnych 10 lat i dopiero wtedy przyszedł pomysł do głowy, że można podatki o 10 proc. podwyższyć dla skasowania odium „dodatku”.

W listopadzie 1935 r. w drodze dekretu prezydenta R. P. wprowadzono podatek specjalny od stałych poborów, nazwijmy go rzeczywistym określeniem: podatek nadzwyczajny. Był on czasowo ograniczony do dwóch lat, poczem miał automatycznie zniknąć. I co się dzieje? Dochód z tego podatku wstawiono do budżetu na r. 1937/38, czyli już przedłużono go o 5 miesięcy: do końca marca 1938 r.

A czy jest nadzieja, że już w następnym budżecie nie pojawi się? Zgóry trzeba powiedzieć: taka nadzieja jest bardzo słaba. Min. skarbu p. Kwiatkowski, czy inny nie wyrzeknie się tak łatwo przeszło 35 milionów dochodu, mimo że budżet jest zrównowa-

żony, a nawet przynosi drobne nadwyżki. Można zawsze znaleźć wymówkę, że właśnie podatek ratuje budżet przed deficytem, zaś nawrót do deficytów byłby dla państwa zabójczym.

To ostatnie jest bezsporne, mimo że — jak w swoim czasie mówił Marszałek Piłsudski — żadne jeszcze państwo z powodu trudności finansowych jeszcze nie upadło. Chodzi tu jednak nie tylko o położenie wewnętrzne, ale i o oddziaływanie na zewnątrz; państwo z chronicznym deficytem nie może z pewnością siebie odgrywać roli mocarstwowej. To wszystko jest prawdą, ale różnica zaczyna się tam, gdy stawia się pytanie: czy tylko z najbiedniejszego źródła państwo ma czerpać dochody na uniknięcie deficytu. A właśnie podatek specjalny należy do tych źródeł, z których wypływa — jeżeli nie pełna nędza, to w każdym razie bardzo blisko tej granicy.

Dlatego żądanie zniesienia, a przynajmniej ścisłego czasowego ograniczenia tego podatku jest zupełnie słusznym i w życiu uzasadnionym. Jak mówił p. minister Kwiatkowski w odniesieniu do podatku na rzecz samorządów — nie wszystkie podatki i nie we wszystkich porach są możliwe.

L.

Pomoc zimowa

Zrobiono już bilans pomocy zimowej za czas 1936/37, bilans wcale korzystny. Ogólnopolski Komitet Pomocy Zimowej liczył, że rozmaite zbiórki, deklaracje, dary w naturze itd., przyniosą 20 mil. zł, tymczasem faktycznie zebrano blisko 33 miliony. W tych ciężkich czasach jest to ofiarność zaiste niezwykła.

Ofiarność ta nie jest jednak jednolitą, czyli że nie wszyscy spełnili swój obowiązek. Wedle stwierdzenia Komitetu, najlepiej spisały się sfery robotniczo-pracownicze, które nie tylko wpłaciły w całość pełni zadeklarowane kwoty, ale nadpłaciły je o 17 proc. Znaczący to, że te sfery rzetelnie pojęły i wykonały plan pomocy zimowej dla tych, którzy w tej ciężkiej porze roku są bez pracy.

Drugie miejsce zajmuje przemysł z wpłatą 90 proc. zadeklarowanych kwot. Nie popisał się przemysł, nie dociągnął nawet do minimum, ponieważ można przyjąć jako pewnik, że już w deklaracjach starał się wpisywać, jak najmniejsze kwoty.

ZGON GENERALA WŁOSKIEGO

Rzym. PAT. — Z Addis Abeby donoszą, iż wskutek udaru sercowego zmarł nagle w prowincji Caffa gen. Giuseppe Malta, którego wojska zajęły Lekeruti.

Bardzo źle popisał się handel, dając tylko 30 proc. zadeklarowanych kwot. Prawda, handlowi źle się powodzi, sam odczuwa boleśnie skutki bezrobocia przez zmniejszenie się ilości i siły nabywczej szerokich mas, — to jednak nie jest usprawiedliwieniem, chyba, że handel płacił też „animowo”, np. w formie podatku do czynszu itd.

Najgorzej jednak wywiązało się z obowiązku rolnictwo, mowa naturalnie o średnim i wielkim, które jedynie mogły w akcji brać udział. Całe rolnictwo w Polsce, olbrzymie latyfundi, pp. ziemianie — obywatele — dziedzice, zdobyli się aż na dwa i pół miliona zł. na pomoc zimową! Nie podaje się, ile wynosi to w procentach zadeklarowanych świadczeń, prawdopodobnie praktykuje się tę dyskrecję, aby nie wywołać publicznego zgorszenia — sama jednak cyfra globalna mówi za siebie, mówi mało pochlebnie.

Wedle zapowiedzi w br. pomoc zimowa, rozpocznie swą działalność już od 10 września. Zdaje się, że spodziewają się wczesnego, sezonu bezrobocia — dobra zapowiedź dla tych szczególnie, którzy i w lecie nie pracowali, albo pracowali turnusowo. — Dobrej możemy spodziewać się zimy, jeżeli już tak wcześnie się zaczyna.

Zatonął jacht z pasażerami

Zginął znany artysta dramatyczny

Gdańsk. PAT. — Dzisiaj wyróciła się na morzu w pobliżu Brzeźna łódź żaglowa (jolka) oficerskiego Jachtklubu w Warszawie. Załoga łodzi składała się z pp. Pawłowskich z Warszawy. Państwo Pawłowscy przybyli Wisłą do Gdańska skąd zamierza-

li płynąć do Gdyni. Pewien rybak z Brzeźna wyratował p. Aleksandrę Pawłowską, natomiast jej mąż artysta dramatyczny Wacław Pawłowski, utonął.

KATASTROFA LOTNICZA

Bukareszt. PAT. — W czasie lotu ćwiczebnego spadł na lotnisku Banecasa samolot, którego dwaj piloci ponieśli śmierć. Aparat został zniszczony.

Złóż grosz

na

Fundusz Obrony Morskiej!!!

Lepsza jest walka dyplomatyczna

niż walka na armaty...

Paryż. PAT. — Pomimo wzmocnienia przez Niemcy i Włochy sił morskich, stacjonowanych na Morzu Śródziemnym, w kołach politycznych Paryża utrzymuje się nadal przekonanie, że w sytuacji międzynarodowej nastąpiło odprężenie. Przeświadczenie to potwierdzają ożywione wysiłki dyplomatyczne, jakie rozwija obecnie Londyn i Paryż, w celu doprowadzenia do wznowienia współpracy Rzeszy i Włoch w komitecie londyńskim. W

tym celu kierownicy polityki francuskiej starają się wywrzeć odpowiedni wpływ na rząd w Walencji, którego przedstawiciel p. Del Vayo przybył z Genewy do Paryża dla odbycia rozmów z premierem Blumem i ministrem spraw zagranicznych Delbossem. Z drugiej strony, za pośrednictwem Londynu prowadzona jest wymiana poglądów z rządem niemieckim co do warunków, od których Berlin i Rzym uzależniają swój udział w kon-

troli. Jak informuje prasa, Niemcy uważają wysuwany przez Londyn projekt ustanowienia stref bezpieczeństwa za niewystarczający i proponują wprowadzenie zakazu ścisłej i efektywnej solidarności flot, wykonujących kontrolę. Ten projekt niemiecki jest obecnie brany pod rozwagę. W Paryżu jednak, uznając słuszność wniosku, że współpraca flot poszczególnych państw powinna doprowadzić do wzajemnego spieszenia sobie z pomocą w razie potrzeby, wysuwają pewne zastrzeżenia, a mianowicie: 1) że zasada wzajemnej pomocy powinna obowiązywać tylko poza terytorialnymi wodami hiszpańskimi i 2) że okręty biorące udział w kontroli powinny się powstrzymywać od zawijania do portów hiszpańskich, zaopatrując się w żywność i paliwo w portach, specjalnie na ten cel wyznaczonych, a znajdujących się na terytorium neutralnym. W każdym razie fakt prowadzenia obecnej wymiany poglądów uważany jest nie tylko za oznakę odprężenia, lecz nawet za zapowiedź możliwości, że prace komitetu londyńskiego będą mogły w przyszłości być oparte na bardziej realnych podstawach, a nawet, że ostatnie incydenty w swoim ostatecznym wyniku pozwolą rozszerzyć i wzmocnić dotychczasowy system nieinterwencji i kontroli. W kołach politycznych podkreślają, że w każdym razie, gdyby nawet te nadzieje miały się nie ziścić, „lepsza jest walka na formuły dyplomatyczne, niż walka na armaty“.

Przeгляд prasy

ANTONI SŁONIMSKI O PROCESIE TOW. DOBOSZYŃSKIEGO I O BRZEŚCIU

W ostatnim numerze „Wiadomości Literackich“ w kronice tygodniowej Antoni Słonimski pisze, że

„Poszukiwanie ludzi odbywa się na zasadzie „w prawo patrz“. Mamy obecnie okazję popatrzeć na prawo. Proces towarzyszy Doboszyńskiego jest taką rewią inteligencji i charakterów. Przeгляд materiału ludzkiego, który ma opinię „dynamicznych sił“ narodu, wypadł bardzo interesująco. Bohaterzy zdobywcy Myślenic przypominają nieco kompanów Imé Pana Falstaffa, choć brak im szeks pirowskiego humoru i swady. Patriotyczny zryw ideowy skończył się na zdemolowaniu paru sklepów. Bohaterowie marszu na Myślenice wyparli się swych czynów i z niezbyt wielką pomysłowością zwałali jeden na drugiego winę. Znalazły się przecież cyniczne pisma endeckie, które z tego gorszącego procesu miały wydobyć analogię z najchłubniejszymi kartami walki o niepodległość. Proces ten pokazuje nam aż nadto wyraźnie, jak wygląda materiał ludzki karmiony tylko nienawiścią i demagogią. Pokazano nam również próbkę „zdrowych odruchów“ w Brześciu. Jeśli tak wygląda zdrowy odruch, to stan pełnego zdrowia musi być podobny do bardzo ciężkiej choroby psychicznej“.

W ORBICIE OBCYCH WPŁYWÓW

Jeszcze w kwietniu ukazał się na na czołowym miejscu w wileńskim „Kurierze Powszechnym“ artykuł p. t. „W orbicie obcych wpływów“. Artykuł ten został skonfiskowany; sąd okręgowy Wilnie konfiskaty tej nie zatwierdził. „Kurier Powszechny“ ze względu na dalszą niezmierną aktualność zawartej w artykule treści umieszcza go ponownie.

Wszystko tam, co się dzieje za zachodnią ścianą jest — zdaniem endeków — godne podziwu i naśladowania.

Stąd to w małpowaniu Niemców na cjonaliści nasi prześcigają niejednokrotnie swych mistrzów. Stąd to na tle rasistowskim mamy jakże częste przejawy teroru, pałkarstwa i zamachy petardowe, stąd ostatni pogrom.

„Wszystko to ma stempel patriotyzmu i, o ironio, osłonięte jest religijnością, mimo, iż Trzecia Rzesza zrywa coraz wyraźniej z chrześcijaństwem.“

Akcja tego rodzaju osłabia naszą obronność na wypadek wojny. Odsuwa blisko jedną trzecią ludności kraju, w najszerszych masach pogłębia poczucie krzywdy i niewiary w istnienie sprawiedliwości, a przy tym pcha nas w niewolę niemiecką, gdyż nie mamy potrzeby się ludzi, że Niemcy nie zechcą zdyktować kiedyś posiewu swej ideologii na gruncie polskim“.

ŚLĄSK — CIĄGNIE, JAK MAGNES

Ze Lwowa donosi agencja „Echo“: „Związek robotników rolnych i leśnych okr. Małopolski Wsch., w skład którego wchodzi województwa: lwowskie, tarnopolskie i stanisławowskie, zerwał z centralą ZZZ. w Warszawie i przystąpił do ZZZ., którego centrala mieści się w Katowicach. Na czele tego związku stoi jak wiadomo marszałek sejm śląskiego Grzesik.“

Jak z tej wiadomości widać, cała nadzieja Ozonu w zakresie „organizowania“ mas robotniczych — skoncentrowana jest na Śląsku. Maluczko poczekajmy, a sektor robotniczy stanie się faktem, a Katowice ogłoszone zostaną Mekką Ozonu, jak ongiś endecji — Poznań. M.

SPADEK DŁUGÓW EMISYJNYCH SKARBU PAŃSTWA.

Stan zadłużenia skarbu państwa polskiego z tytułu zaciągniętych za granicą kredytów emisyjnych przedstawiał się na 1 kwietnia r. b. następująco: 6 proc. pożyczka dolarowa 1928 r. — 19.574.500 dolarów, 8 proc. pożyczka dolarowa 1925 r. — 18.200.000 dolarów, 7 proc. pożyczka stabilizacyjna 1927 r. — 37.820.000 dolarów, 6 i pół proc. pożyczka dolarowa 1930 r. — 30.770.205 dolarów, 7 proc. stabilizacyjna w walucie angielskiej — 1.220.000 funtów szterlingów i 7 proc. pożyczka w lirach włoskich — 225.458.000 lirów.

W porównaniu do stanu zadłużenia na 1 października r. ub. długi emisyjne skarbu państwa w ciągu okresu półrocznego obniżyły się: przy 8 proc. pożyczce dolarowej o 700 tys. dolarów, 7 proc. pożyczce stabilizacyjnej w walucie dolarowej o 1.550 tys. dolarów, a w walucie angielskiej przy tejże pożyczce o 50 tys. funtów szterlingów; zadłużenie z tytułu 7 proc. pożyczki włoskiej zmniejszyło się o 20,6 milionów lirów.

Zadłużenie emisyjne po przeliczeniu na złote polskie wyraża się cyfrą 727.499.616 zł., a normalne spłaty amortyzacyjne wyniosły przeszło 16 milionów złotych.

Churchill na widowni!

Londyn. PAT. — W kołach politycznych podkreślają rolę, jaką od chwili objęcia stanowiska premiera przez Neville Chamberlaina odgrywa Winston Churchill. Jak wiadomo, stosunki pomiędzy Baldwinem a Churchillem były jak najgorsze, dlatego też nikt nie przypuszczał, aby Neville Chamberlain, przyjmując dziedzictwo z rąk Baldwina, mógł natychmiast powołać Churchilla do swego gabinetu. Możliwość ta jest jednak obecnie konkretnie rozważana. W ciągu pierwszych dwóch dni parlamentarnego bytu nowego rządu Winston Churchill odegrał doniosłą rolę. Pierwszego dnia w poniedziałek Churchill był tym, który na zgromadzeniu wszystkich konserwatywnych lordów, posłów i kandydatów na posłów wystąpił w imieniu członków Izby gmin i wypowiedział się ostentacyjnie za kan dydaturę Neville Chamberlaina, jako przewodcy stronnictwa konserwatywnego. Ten akt Churchilla pozytywny był jako wyraźna demonstracja jego lojalności wobec nowego premiera, przez co Churchill zaznaczył pragnął od samego początku istnienia nowego rządu, że stosunek jego do osoby nowego premiera, różny jest od stosunku do poprzedniego premiera Baldwina. Wczoraj Churchill wygłosił w Izbie gmin przemówienie, zaliczne do najlepszych wystąpień jego w Izbie, w którym krytykując projekt daniny na obronę narodową, jednocześnie udzielił premierowi szeregu argumentów, ułatwiających wycofa-

nie tego niepopularnego w City i parlamencie projektu podatkowego. Winston Churchill przypomniał wypadki, w których on sam, jako kanclerz skarbu, wycofał zgłoszone przez siebie do Izby projekty finansowe i zaapelował do Neville Chamberlaina, aby uczynił to samo. Jak wiadomo, Chamberlain poszedł za radą Churchilla i, zabierając po nim głos, zapowiedział wycofanie projektu daniny. W kołach politycznych wyrażane jest przekonanie, iż Churchill, stwarzając dla Chamberlaina tak korzystną płaszczyznę wycofania się, działał w porozumieniu z nowym premierem i oddał w ten sposób rządowi dużą usługę. Wyciągane są z tego wnioski, że prędzej czy później Neville Chamberlain powoła Churchilla do gabinetu.

Echa zajęć brzeskich

w angielskiej Izbie Gmin

Londyn. PAT. — Poseł Labour Party plk. Wedgwood zainterpelował dziś w Izbie Gmin ministra Edena, czy znane mu są fakty, świadczące o wzrastającym prześladowaniu Żydów w Polsce oraz czy rząd brytyjski użyje swego wpływu, aby przeciwdziałać inspiracji obcych odczołgii na wzrost antysemityzmu w Polsce.

Minister Eden odpowiedział co na-

stępuje: „Uwaga moja zwrócona została w ostatnich miesiącach na sprawozdania o wystąpieniach przeciwżydowskich w Polsce i na zarządzenia, podjęte przez władze, aby tego rodzaju incydenty powstrzymać. Nie mam żadnych podstaw do przypuszczenia, że zajęcia te spowodowane są przez obce wpływy“.

Poseł Wedgwood zapytał dodatkowo min. Edena, czy brytyjski minister spr. zagr. użyje wpływów rządu brytyjskiego dla przeciwstawienia się tym wzrastającym prześladowaniom przez polecenie ambasadorowi brytyjskiemu złożenia sprawozdania o tym, co się istotnie dzieje.

Min. Eden odpowiedział: Poseł Wedgwood niewątpliwie wie, jakie jest stanowisko brytyjskie. W tego rodzaju sprawach, zna on również postanowienia traktatu mniejszości“.

Poseł konserwatywny Vyvyan zapytał ministra, czy sprawa ta została z tytułu traktatów mniejszościowych poruszona.

Min. Eden odpowiedział przecząco, podkreślając, że to nie nastąpiło.

Poseł liberalny Mander zapytał ministra, czy prześladowanym Żydom będzie dana możliwość emigracji do Palestyny.

Minister Eden na to pytanie nie u dzielił odpowiedzi.

MYDŁO KORONNE

z monogramem

I. gatunku wszędzie do nabycia!

Uzupełnienie programu

obrad sesji nadzwyczajnej

Warszawa. PAT. — Dyrektor biura prawnego w Prezydium Rady Ministrów p. Władysław Paczowski doręczył dn. 1 bm. marszałkowi Sejmu następujące zarządzenie p. Prezydenta R. P.:

„Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o uzupełnieniu przedmiotu obrad Sejmu podczas sesji nadzwyczajnej otwartej z dniem 10 maja 1937 r.

Na podstawie art. 36 ust. 2 ustawy konstytucyjnej włączam, zgodnie z wnioskiem prezesa Rady Ministrów, do przedmiotu obrad Sejmu podczas sesji nadzwyczajnej, otwartej z dniem 19 maja 1937 r. — projekt ustawy o dodatkowym kredycie na rok 1937/38 na pomoc dla gospodarstw rolnych,

dotkniętych klęskami żywiołowymi.

Warszawa, dnia 1 czerwca 1937 r. Prezes Rady Ministrów (—) Sławoj Składkowski — Prezydent Rzeczypospolitej (—) I. Mościcki.

Analogiczne zarządzenie p. dyrektor Paczowski doręczył p. Marszałkowi Senatu.

Już ukazał się najnowszy numer

„SZPILEK“

i zawiera doskonałe prace pióra

Zbigniewa Uniłowskiego

St. Jerzego Leca

Światopełka Karpińskiego

Tomasza Igielki

Allana

J. Kamila Weintrauba

PONADTO ATRAKCYJNY KONKURS Z NAGRODAMI

Fotoplastikon

ul. Szczepańska 5.

Grota Adelsberg

Cena wstępu 20 gr.

Dla młodzieży 10 gr.

TRYBUNA SPORTOWA

Jubilatowi - „Cracovii“ kilka słów dla pamięci!

30 lat istnienia! Dla historii to za ledwie okruh czasu. Dla organizacji, dla klubu sportowego, to wielki kawał, to historia wzniosła i nizin, to olbrzymi ocean wysiłków, szczytowej, niezmordowanej pracy. Trzy pokolenia. Pierwszy okres przypomina nam Szeligowskiego, Caldera, Lustgartena, Pollaka, Millera, Justa, i tylu innych. To początek, zalążek przyszłej potęgi. Z okresem tym łączy się historia polskiego związku piłki nożnej przy austriackim „Verbandzie“. Cracovia, która narodziła się w roku 1906 była obok Wisły, jedyną pionierką sportu piłkarskiego w Krakowie. Do roku 1913, a raczej do wybuchu wojny, białoczerwoni, szeroko wstawili dobre imię polskiego sportu, mimo, że byli pod zabójczym kordonem. Piękne sukcesy z doskonałymi drużynami austriackimi, wzgl. wiedeńskimi i budapesztańskimi, dowodziły najlepiej o potęgę sportowej „Cracovii“. Jest ona wtedy mistrzem Galicji, ma za sobą przekonywujące zwycięstwa nad Wisłą, Pogonią i Czarnymi. Antek Poznański jest reprezentacyjnym graczem Austrii, nosi specjalną czapkę. Cracovia ma już wówczas swoją publiczność. Poszczególni jej gracze jak Calder, Szwarcer, Szeligowski, Lustgarten, otoczeni są fanatycznymi kibicami, którzy gromadzą się przed szatnią w pawilonie Parku Jordana, czekając na ich wyjście, czy powrót z boła, gdzie wówczas odbywały się mecze piłkarskie. Boiska własnego jeszcze białoczerwoni nie posiadali. I, przychodzi moment przełomowy nie tylko dla Cracovii. Ostatni dzień czerwca roku 1914. Na boisku Cracovii rozgrywa się mecz: Cracovia — D. F. C. z Pragi. W tym nadechodzą wieści: zastępca tronu austriackiego arcyksiążę Ferdynand zamordowany. Po tym wypadku potoczyły się znany trybem. Większa część drużyny pierwszej Cracovii z Prochowskim, Milechem, Poznańskim i Dobrzańskim na czele wstępuje do Legionów. Idą w bój pod znakiem białoczerwonej chorągwi, która jeszcze dzisiaj prowadzi „Cracovię“ ku świetlanej przyszłości i jest jej symbolem!

I, pustki, cisza, zionie z boiska Cracovii.

Dopiero w r. 1916, zaczyna się życie sportowe Krakowa się ożywiać. Niema prócz Cracovii nikogo, kto by skupił młodzież sportową. Tę rolę przyjmuje na siebie Cracovia. Stąd w jej szeregach widzimy zawodników z innych klubów, także i Wisły.

W tym czasie odbywają się na jej boisku mecze pułkowych drużyn legionowych, na których obecni byli marszałek Piłsudski i Rydz Śmigły. Ale już z końcem 1917 i 1918 roku Cracovia pod sprężystym i ofiarnym kierownictwem Dr. Lustgartena, wprowadza pierwszą drużynę na szeroką arenę europejską. Rozkłada szereg pierwszorzędnych przeciwników zagranicznych. Jeden przykład: Cracovia bije „Semering“ 8:1. Z inicjatywy niezapomnianego Kaluży, z jego mądrej akcji kierowniczej, Poznański sam strzela 7 bramek. A ten mecz Cracovi z reprezentacją Budapesztu, w bramce której grał najlepszy ówczesnie na kontynencie zawodnik Csak? Już było zupełnie ciemno, na boisku Cracovii, gdy Antek Poznański, bezkonkurencyjny strzelec polski, z kilku kroków bombardował bramkę i nie mógł słynnego Węgra zmusić do kapitulacji. Cracovia przegrała wtedy 0:1. Bramkę przepuścił, obecny wiceprezes PZPN inż. Przeworski, czego nie mogli mu wówczas przebaczyć sympatycy Cracovii, choć poza tym bronili bravurowo.

I, przychodzi drugi okres. Rok 1921 rok Kaluży, Kotapki, Sperlinga, Gin-

tla, Cikowskiego, Popiela i innych. — Pod czułym okiem węgierskiego trenera, Pozsoniego, Cracovia doprowadza tak zwaną „szkołę krakowską“ do najpełniejszego rozkwitu, czego efektem zdobycie mistrzostwa Polski i wychowanie szeregu zawodników, którzy później wzmocnią kadry warszawskiej „Legii“ i rozjadą się po kręśach Polski, by tam dokumentować czynnie wysokie wartości futbolu krakowskiego. Jest to ten „złoty wiek“ Cracovii, który pozwala reprezentacji polskiej sięgać po największą ilość jej graczy, a przez to uzyskiwać zaszczytne wyniki z reprezentacjami międzynarodowymi.

Następne lata, aż po dzień dzisiejszy, to znane dzieje. — Okres trzeci. — Tylko rok 1936, zdawał się być rokiem załamania. Dzięki intrygom t. zw. „przyjaciół“, Cracovia wypadła z Ligi. Ale to ją nie tylko, że nie zlamano, ale przeciwnie, wzmocniło i pchnęło na zdrowsze i trwalsze tory. Dzisiaj zbiera ona owoce tego renesansu organizacyjnego. Silna duchem, i wysokimi wartościami moralnymi, — przetrwała najgorszy okres, który mimo spadku, a może właśnie dlatego skupił około niej olbrzymie rzesze zwolenników. Ma ona za sobą tłumy sympatyków. I to jest najwzrostającym wyrazem jej popularności, oraz tej niezwyklej sily przyciągającej, ja-

kimi żaden klub poszczycić się nie może.

O działalności w innych dziedzinach sportowych, jakie Cracovia uprawia przy pomocy kilku sekcji, nie będziemy się szeroko rozwodzić. W całości klub stanowi wielką i wszechstronną placówkę, chlubnie wypełniającą misję propagandy sportowej, służącej dobru obywatelstwa i państwu.

I, nie sposób zakończyć, nie wspomniawszy o Nim, który poza Ojeżyzną i „Cracovią“, nie widział nikogo; który duszą i sercem, całym swym jestestwem zrosł się z jej życiem, który dosłownie żywota swego dokonał z imieniem „Cracovii“ na ustach. On zaszczerpił jej ducha szlachetnej walki, pod przewodem jego szczytnych ideałów sterował i steruje „Cracovią“ ku realizacji hasła, drogich każdemu sportowcowi i sercu prawego, dobrego człowieka. Oby imię ś. p. Dr. Edwarda Cetnarowskiego, któremu dzisiaj popołudniu młodzież sportowa i jego uczniowie złożą kwiaty na grobie rakowiekim, wskazywało obecnej i jutrzejszej „Cracovii“, ten wielki szlak dziejowy, po którym winno biec dalsze życie i praca tego najbardziej zasłużonego klubu w Polsce!

Zyczymy „Cracovii“ spełnienia się snów jej wielkiego duchowego patrona Dr. Cetnarowskiego.

Mer.

Migawki z mistrzostw tenisowych Francji

Jadzia Jędrzejowska była wielce zmartwiona po przegranej z Mathieu. Ale szybko znalazła pocieszyciela w osobie Wallys Myersa, sławnego krytyka tenisowego. Zaprosił on Polkę na kolację, z okazji której dał jej reprimendę. Zapewniał ją, że przegrała jedynie z powodu słabego serwisu, wobec czego powinna trenować podania.

Jędrzejowska z niecierpliwością oczekuje spotkania z Marble oraz z Lizaną, których się nie obawia.

* * *

Podczas finałowego meczu Mathieu — Sperling, publiczność zaczęła gwizdać, gdy obie panie wymieniały baloniki. Loby wędrowały wysoko, a ludzie ziewali. Podczas tej gry najwięcej denerwował się małżonek Sperling, która zresztą pokonała swą rywalkę 6:2, 6:4.

Sławny Lacoste w największe upały przychodził na korty w grubym swetrze wełnianym na szyi. Uszy miał zatkać watą i do tego jeszcze zaklejał je plastrami...

* * *

Francuz Lersner miał grać z Austinem i spóźnił się 10 minut. Został natychmiast skreczowany mimo protestów. Karność, która przydałaby się także naszym tenisistom.

* * *

Rolę aktora tenisowego na wszystkich mistrzostwach gra jeszcze ciągle eksmistrz Borotra. — Gra zawsze w swym berecie wywołującym sensację. Podczas meczu w deblu Borotra — Bernard — Hebda — Tłoczyński, Hebda wpadła muszka do oka. Borotra z wielką gracją wyłuskał swemu przeciwnikowi muszkę z oka...

Co powiedział Hitler do sportowców niemieckich?

W związku z ogólnie - niemieckimi zawodami sportowymi młodzieży hitlerowskiej (Hitlerjugend), — kanclerz Hitler wydał następującą odezwę:

„Jest moją wolą, aby cała młodzież niemiecka raz do roku wzięła udział w wielkiej próbie zawodów sportowych, w ten sposób dając całemu narodowi świadectwo swojej sily i niezwykłości.

Wzywam przeto każdego niemieckiego młodzieńca i każdą niemiecką dziewczynę do wzięcia udziału w tegorocznych państwowych zawodach sportowych „Hitlerjugend“, a jed-

nocześnie opowiadam się za corocznym wielkim świętem sportowym niemieckiej młodzieży.

Przeprowadzenie tych corocznych zawodów powierzam przywódcy młodzieży państwa niemieckiego“.

Przypominamy, że przewodcą młodzieży niemieckiej jest Baldur von Schirach.

Jak z odezwy tej wynika, nie ma w niej ani słowa o celach, jakim sport niemiecki ma służyć! A cele te są powszechnie wiadome.

Pierwszy występ Perry'ego jako zawodowca

W ubiegłą sobotę słynny tenisista angielski Perry wystąpił po raz pierwszy na terenie Anglii w charakterze zawodowca.

W meczu, rozegranym w Wembley,

pierwszy występ Perry'ego jako zawodowca skończył się zwycięstwem nad Amerykaninem Winesem w 3-ch setach — 6:4, 6:3, 12:10.

Drzazgi...

I ZNOWU ODWOŁANIE MECZU WARSZAWA — BERLIN.

Które to z rzędu odwołanie meczu przez Niemców, trudno pamiętać. — Jest jednak faktem, że mecz lekkoatletyczny, jaki pomiędzy tymi miastami miał się odbyć w Warszawie, nie dojdzie do skutku, mimo osobistej interwencji delegata WOZLA w Berlinie. Oczywiście Polacy nie myślą odwoływać meczu piłkarskiego Kraków — Berlin, który ma się odbyć za kilkanaście dni w Krakowie. Tylko wiadomo, czy publiczność krakowska nie odwoła swego przybycia?

SZWEDZI JUŻ DZISIAJ USTALAJĄ KOSZTA WYJAZDU NA OLIMPIADĘ DO TOKIO.

Koszta wyjazdu szwedzkiej ekspedycji olimpijskiej do Tokio w r. 1940 mają wynosić 650.000 koron. W skład ekipy wchodzić będzie 75 zawodników. W Berlinie wynosiła ona 230 zawodników. Zachodzą poważne wątpliwości, czy do roku 1940 kosztorys powyższy nie ulegnie zmianom?

BASKOWIE NIE PRZYJADĄ DO POLSKI.

Hiszpanie nie rozegrają zapowiedzianych meczów piłkarskich w Katowicach i w Warszawie, ponieważ — jak zawiadomili — odmówiono im wjazdu do Polski!

WIELKI STADION SPORTOWY W RYDZE.

Prezydent Łotwy Ulmanis na uroczystym posiedzeniu komitetu budowy wielkiego stadionu sportowego w Rydze powiadomił, że rozpoczęta z jego inicjatywy przed rokiem zbiórka społeczeństwa łotewskiego na rzecz tego stadionu dała wspaniały wynik, przynosząc ponad 5 milionów łatów w gotówce, materiałach budowlanych i zgłoszonych godzinach pracy.

A kiedy w Warszawie?

LOTOWSKO-LITEWSKIE NIEPOROZUMIENIA W SPORCIE.

Łotewskie koła sportowe czują się głęboko obrażone stanowiskiem prasy litewskiej, która po zawodach w koszykówce o mistrzostwo Europy (w Rydze) ostro krytykowała stosunek Łotyszów do drużyny litewskiej.

Wprawdzie dziennik „Lietuvos Aidai“ usunął ze swego składu redakcyjnego — referenta sportowego, ta satysfakcja jednak nie wystarczyła Łotyszom.

Łotysze nadal zrywają więzy sportowe z Litwą. Ostatnio związek piłki nożnej powiadomił F. I. F. A., że wycofuje się z meczu przeciwko Litwie, wyznaczanego na dzień 15 bm. Ponadto związek łotewski wycofał swego sędziego Reidlichsa, który sędziować miał w meczu Estonia — Litwa. I w tym wypadku względy prestiżowe, polityczne przeważały nad sportowymi.

ILU WIDZÓW WYJEDZIE Z NIEMIEC NA OLIMPIADĘ?

Prasa niemiecka donosi, że na igrzyska olimpijskie w Tokio 1940 roku, wyjedzie z Niemiec około 10 tysięcy widzów.

MECZ EUROPA — STANY ZJEDNOCZONE W LEKKOATLETYCE NIE DOJDZIE DO SKUTKU.

Berlin. PAT. — Projektowany w bieżącym sezonie lekkoatletyczny sensacyjny mecz Europy przeciwko Stanom Zjednoczonym, nie dojdzie do skutku. Odbędzie się natomiast definitywnie w r. 1938 w związku z mistrzostwami Europy w Paryżu.

Ciekawy ten mecz odbędzie się na stadionie olimpijskim w Berlinie. Stany Zjedn. wyraziły już zgodę na powyższe spotkanie. Termin spotkania ustalony będzie po zdecydowaniu terminu mistrzostw Europy w r. 1938.

NOWY REKORD ŚWIATA, KTÓRY NIE BĘDZIE UZNANY.

Sztokholm. PAT. — Specjalista szwedzki w chodzie John Mikaelsson, na zawodach w Oerebro uzyskał na dystansie 3000 mtr. czas 12:25 min., a na 5.000 mtr. 20:48,6 min.

Oba wyniki lepsze są od aktualnych rekordów świata, nie zostaną jednak uznane, gdyż uzyskane zostały nie w czasie zawodów.

